

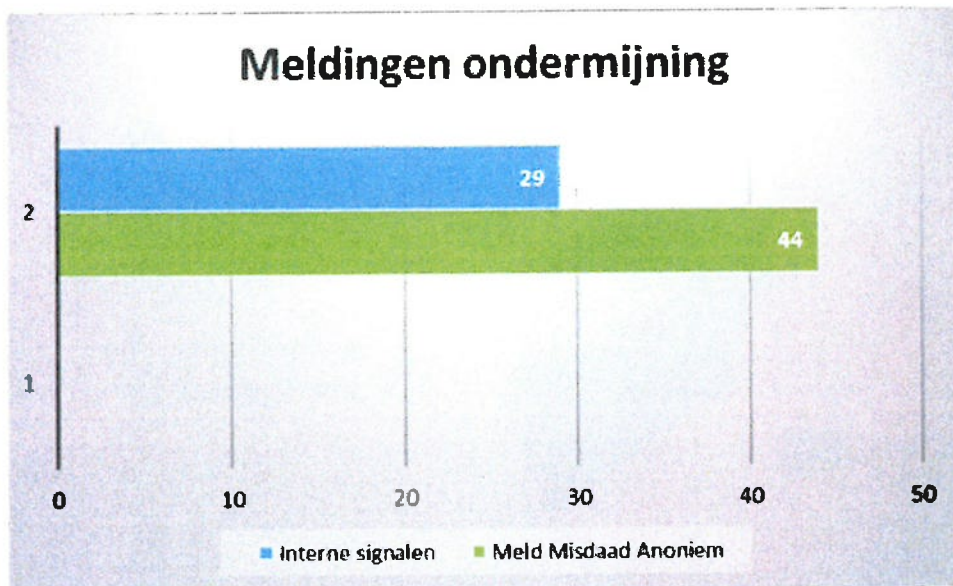
Leden van de raad

Weert, maart 2024

Onderwerp : veiligheid: stand van zaken.

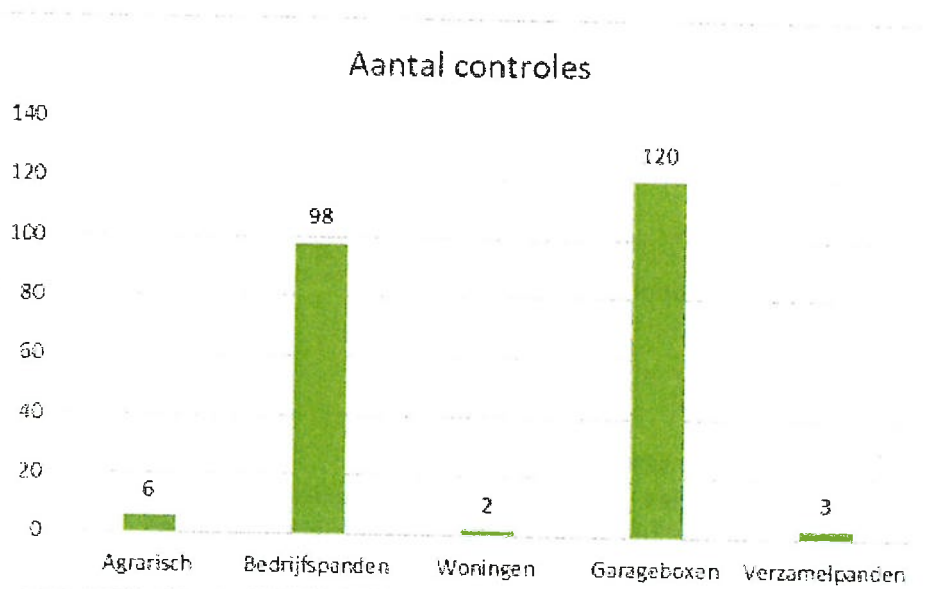
1. Aanpak ondermijnende criminaliteit

U heeft vorig jaar bij het vaststellen van het Integraal Veiligheidsbeleidsplan 2023-2026 één Fte beschikbaar gesteld voor een functionaris ondermijnende criminaliteit en mensenhandel. Naast deze uitbreiding was er al een beleidsadviseur integrale veiligheid bezig met ondermijning, mensenhandel, drugs en coffeeshops. Hieronder deel ik enkele cijfers met u over de resultaten van hun inzet in 2023. Lang niet alle werkzaamheden die zij uitvoeren zijn te bevatten in cijfers (denk o.a. aan het schrijven van beleid, adviezen, etc.).

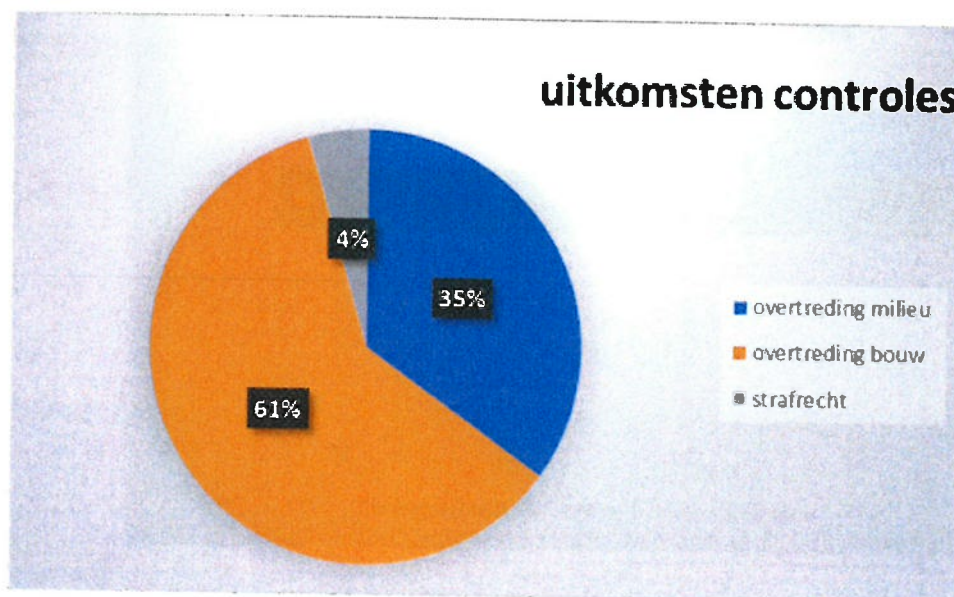

Interne signalen zijn signalen van collega's die tijdens hun werk signalen herkennen en dit melden. Deze signalen worden per 1 juli 2023 geregistreerd in Djuma en deze cijfers zijn dan ook van 1 juli 2023 t/m 31 december 2023.

In het tweede kwartaal van 2024 wordt een website gelanceerd die informatie geeft over ondermijning en waar burgers en medewerkers ook via een lokaal meldpunt (anoniem) onderbuikgevoelens en/of verdachte situaties kunnen melden.

De controles zijn zoveel mogelijk integraal uitgevoerd, waarbij vaak de politie aanwezig was als sterke arm. Zoals u in de grafiek kunt zien, lag de focus met name op een nulmeting van bedrijfspanden en garageboxen. Controles hebben vooral een preventief karakter.

In totaal zijn er 66 onregelmatigheden geconstateerd. Drie zaken zijn overgedragen aan de politie in verband met het aantreffen van een overtreding van de Opiumwet. Daarnaast zijn

er twee casussen die onder het RIEC-convenant worden opgestart.

Dit betekent dat deze casussen met alle RIEC-partners (belasting, OM, politie, FIOD, KMar, NLA) besproken zijn en dat zij hun commitment hebben uitgesproken bij de integrale aanpak. Gezamenlijk worden interventies gepleegd met als doel de ondermijning een halt toe te roepen.

In het kader van bewustwording hebben diverse bijeenkomsten plaatsgevonden, met name met de woningbouwcorporaties en hun sociale partners en met de ambtelijke organisatie. op 29 juni 2023 is er voor uw raad een presentatie gehouden over ondermijning in relatie tot uw rol als raadslid.

2. Cijfers Politie (bron politie Weert)

	2020	2021	2022	2023	2024	gemiddeld
Woninginbraken	7	5	0	17	4	7
Diefstal uit schuur	4	3	0	4	0	2
Diefstal v.a. auto	6	16	16	12	6	11
Diefstal fiets	14	6	6	17	8	10
Diefstal bedrijf / instelling	0	0	1	0	0	0
Winkeldiefstal	14	4	6	9	13	9

	2020	2021	2022	2023	2024	gemiddeld
Jeugdoverlast	4	10	9	7	3	7
Overlast drugs /alcohol	19	13	8	8	9	11
Burenruzies	7	8	11	4	2	6
Huiselijke twist zonder vervolg	1	2	5	3	2	3
Huiselijk geweld	6	5	10	5	0	5
Huisverbod	6	2	2	1	2	3
Kindermishandeling	1	0	0	2	0	1
Drugshandel	2	3	3	1	1	2
Horizontale fraude	45	44	21	20	7	27
Cybercrime	2	1	2	2	1	2
Verwarde personen	30	40	34	26	22	30

3. Verdeling politiecapaciteit moet eerlijker, slimmer en lokaler

In het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) wordt al geruime tijd een discussie gevoerd die te maken heeft met de schaarste rondom politiecapaciteit. Het lijkt mij goed om uw raad op hoofdlijnen hierover bij te praten.

De politie-eenheid Limburg is volop aan de slag met de toekomst. Dit doet de politie door onder andere slimmer gebruik te maken van bestaande netwerken, te innoveren op het vlak van politieopleidingen, euregionaal samen te werken én nieuwe verbindingen te creëren. Dit alles binnen de bekende context van het grensgebied, die extra uitdagingen met zich meebrengt. De politie Limburg houdt de criminele poort naar Nederland zo gesloten als het kan.

Maar er is meer nodig. Dat concludeerde het RBO zelf al, maar wordt nu nog eens onderstreept door een onderzoek van professor Bob Hoogenboom, hoogleraar Forensic Business Studies, gemaakt in opdracht van de Regionale Driehoek in Limburg en de provincie Limburg. De titel van het onderzoek luidt: 'Ben ik van Limburg, de Nationale Politie of de Minister?'

Naast de geografische factor, zijn er ook demografische en sociale factoren die ervoor zorgen dat Limburg hoog scoort in de misdaadmeters. Limburg kent een sterke vergrijzing en een hardnekkig sociaaleconomische problematiek in diverse stedelijke gebieden. Nederland moet zich ervan bewust zijn dat de internationale misdaad die via de landsgrenzen binnendringt zich als een olievlek over het land verspreidt. Concreet is de internationale misdaad zichtbaar in bijna de helft van alle rechtshulpverzoeken aan Nederland die betrekking heeft op onze provincie. Het maakt dat de politie te vaak scherpe keuzes moeten maken. Keuzes die hoe dan ook ten koste gaan van politiewerk. De capaciteit is simpelweg te beperkt, waardoor de politie en daarbij de strafrechtketen te vaak onder druk komt te staan.

Het Limburgse bevoegd gezag moet continu zeer scherpe keuzes in politiewerk maken, mede daardoor lopen doorlooptijden bij politie, openbaar ministerie en Rechtbank op. Het onvoldoende aanpakken van veiligheidsvraagstukken leidt tot burgerlijke ontevredenheid (maatschappelijke onrust).

Kortom, de politie in Limburg is achtergesteld en overvraagd. Achtergesteld omdat het landelijke verdeelsysteem van politie als onrechtvaardig wordt ervaren omdat voor Limburg relevante parameters -zoals werklust en grensligging- onvoldoende worden meegewogen. Achtergesteld ook, door de bezuinigingen op de politie, het Openbaar Ministerie en de Rechterlijke macht enerzijds en het financieren van onder andere samenwerkingsverbanden en hulpconstructies zonder versterking van de uitvoeringsorganisaties anderzijds. Overvraagd omdat er een aanhoudende disbalans is tussen het beroep dat de Limburgse burger op de politie doet en de capaciteit die er is om aan deze vraag te kunnen voldoen. Overvraagd ook omdat door de zwaarte van zaken in deze Provincie, de politie van de eenheid Limburg al langere tijd onder zware druk staat. De politie in Limburg is daarom niet meer in staat om de brede basis op orde te houden. Zij is vooral bezig met incidentbestrijding, terwijl er ruimte nodig is om aan de voorkant te komen.

Wim Hillenaar, regioburgemeester: *"Heel kort samengevat zien we dat de politie steeds verder van de inwoner af komt te staan. En dicht bij de mens, dat was nou juist altijd de kracht van de politie. In Limburg doen we wat we kunnen, maar we zien dat de druk soms echt te groot wordt. Dat was al onderdeel van onze lobby, maar het essay van Bob Hoogeboom onderstreept dit nog eens. Het wordt echt tijd dat in Den Haag de ogen opengaan. Vanwege het specifieke Limburgse verhaal, maar ook vanwege de conclusies van Hoogeboom aangaande de landelijke situatie. We willen als Limburg uit de bekende*

misdaadlijstjes, we willen de poort naar Nederland gesloten houden, we willen dat de politie weer dicht bij de inwoner komt te staan. Maar daarvoor hebben we niet alleen meer politie nodig maar ook meer regionale en lokale armslag en minder politieke sturing uit Den Haag."

Rapport 'Ben ik van Limburg, de Nationale Politie of den minister' van Bob Hoogenboom

Professor Hoogenboom keek niet alleen naar de Limburgse situatie, maar keek ook naar de gevolgen van de invoering van de Nationale Politie. Ook deze bleken nadelig voor Limburg, een lijn die volgens de hoogleraar doorgetrokken kan worden naar de rest van het land. Kort samengevat concludeert Hoogenboom dat op landelijk niveau de bureaucratie en een grote landelijke beleids- en verantwoordingscultuur bestaat. Daarnaast heeft Hoogenboom zorgen over de effecten van de politisering op de politieorganisatie en -operatie.

Door de huidige politisering dreigt de balans tussen het (nationale) bestuur, de politie en het Openbaar Ministerie ondergesneeuwd te raken, wat ten koste gaat van een 'politie dicht bij de burger', wat net altijd de sterke kant van de politie was. Er is onvoldoende ruimte voor maatwerk binnen de strafrechtketen.

De politietaken zijn te divers om ze eenvoudig te meten en te beoordelen; ze hebben verschillende functies, zijn onderling onvergelijkbaar en de maatschappelijke betekenis daarvan past niet in een matrix of boekhoudprogramma. Hoe meet je de 'symbolische betekenis' van de politie? Of het vrijmaken van de rijksweg nadat 34 auto's op elkaar zijn geklapt? Ook dit gaat ten koste van een 'politie dicht bij de burger'. Bovendien vraagt goed politiewerk om voldoende eigenstandige armslag. De politiefunctie wordt in de politiek, het beleid en de wetenschap te beperkt gezien. Er bestaat een onderscheid tussen politie als instituut en politie als proces.

De politie raakt daarmee verdwaald in een systeemwereld terwijl de politie zichtbaar moet zijn in de fysieke en digitale leefwereld. Daarnaast dient er, volgens Hoogenboom, landelijk weer ruimte te komen voor niet alleen de toekomst van het lokale gezag en de basispolitiefunctie maar ook voor de noodzakelijke professionalisering van de politie, inclusief een balans tussen instrumentele en beschermende waarden van de rechtsstaat.

Wat heeft Limburg nodig?

De Limburgse burgemeester en de Regionale Driehoek omarmen de conclusies van Bob Hoogenboom. Deze sluiten aan bij de landelijke lobby die in Limburg al is ingezet voor het verkrijgen van meer politiecapaciteit en het versterken van de strafrechtketen. Ook hoort hier een intensievere samenwerking bij met opsporings- en overheidsdiensten in de buurlanden, snelle internationale informatie-uitwisseling, gekoppelde ict-programma's en vooral het opruimen van hinderlijke, vertragende bureaucratie.

Dat alles begint met urgentiebesef op landelijk niveau. De Limburgse veiligheidsketen is nu onvoldoende tegen de huidige vraag van buiten, noch tegen de vraag van morgen en overmorgen. Om de basis weer op orde te krijgen is versterking nodig. Daarbij gaat het niet alleen om extra mensen en middelen, maar ook om investeringen in innovatie, slimme samenwerking en duurzaamheid zodat wij Limburg – en daarmee Nederland - veiliger kunnen maken én houden.

Het rapport van professor Hoogenboom laat volgens de Limburgse bestuurders zien dat de vorming van de Nationale Politie en de gevolgen daarvan voor de politie én de strafrechtketen schreeuwen om aandacht op het landelijk niveau om ruimte te maken voor het lokale gezag. De conclusies en aanbevelingen van Hoogenboom zijn even helder als hard: de politie raakt steeds verder weg van de burger, de systeemwereld overheerst de leefwereld en de schaalvergroting en toenemende invloed van het Ministerie van Justitie en Veiligheid gaan ten koste van regionale en lokale veiligheidsbelangen.

4. Jaarplan Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg (ZVH ML)

Het ZVH ML is dé plek waar gemeenten (sociaal domein en het veiligheidsdomein) justitiële partners en zorgpartners samenwerken om de meest moeilijke zorg- en veiligheidsproblemen op het gebied van overlast/criminaliteit, personen met onbegrepen gedrag, mensenhandel, nazorg ex-gedetineerden en radicalisering en extremisme aan te pakken. Het werkgebied van het ZVH ML bestrijkt de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert.

Visie ZVH ML:

In de visie van het ZVH ML heeft het huidig Nederlands bestel geen passend of integraal antwoord op sommige maatschappelijke vraagstukken. Hierdoor neemt problematiek van inwoners steeds vaker in complexiteit en onveiligheid toe. Dit maakt het noodzakelijk om met meerdere ketenpartners uit de verschillende domeinen samen te werken om tot duurzame oplossingen te komen.

Werkwijze ZVH ML:

Onder procesregie van het ZVH ML werken de partners aan een gezamenlijke persoonsgerichte aanpak (PGA). Op die manier wordt criminaliteit en overlast niet alleen passend bestraft maar wordt ook de benodigde zorg geboden, zowel aan daders als aan slachtoffers.

Kerntaken ZVH ML:

Om de gestelde doelen te bereiken heeft het ZVH ML drie kerntaken

- ◆ Procesregie;
- ◆ Kennis- en informatieknooppunt;
- ◆ Signaleren trends en ontwikkelingen.

Deze kerntaken worden uitgevoerd voor diverse thema's c.q. doelgroepen.

Deze thema's zijn:

- 👤 Nazorg voor ex-gedetineerden;
- 👤 Personen met onbegrepen gedrag;
- 👤 Mensenhandel;
- 👤 Criminele of ernstige overlastgevers en
- 👤 Radicalisering en extremisme

Deze thema's staan niet vast. Onze samenleving is voortdurend in beweging en we zien in de praktijk dat de complexiteit van problematieken en de impact daarvan toenemen.

Daarmee veranderen ook voortdurend de vragen die via de ketenpartners bij het ZVH ML binnen komen. De thema's bewegen mee met de ontwikkelingen in onze samenleving. Afhankelijk van het thema kunnen de accenten in de kerntaken verschillen. In het jaarplan 2024 geeft het ZVH ML aan hoe zij op de verschillende thema's gaat acteren. Dit wordt gemonitord middels werkgroepen en ambtelijke overleggen met het management en de ketenpartners van het ZVH ML. De Stuurgroep ZVH ML geeft sturing aan dit proces. De kosten van deze voorziening staan structureel op de begroting (in 2024 is hiervoor een bedrag van € 137.293 begroot).

Raymond Vlecken
Burgemeester

